

СИНАКСАР У ВЕЛИКУ СРЕДУ

Стихови:

*Жена помаза Христово тело миром, и тако претече
Никодимову смирну и алоју.*

На свету и велику среду свети оци су заповедиди да чинимо спомен на жену блудницу, која је помазала Господа миром, јер се то десило пред сама Спаситељева страдања.

Када је Господ дошао у Јерусалим и налазио се у кући Симона губавога, приступила му је жена (блудница) и излила на Његову главу скупоцено миро. Ту је установљено (да њој чинимо спомен) с циљем да се, по речи Спаситеља, свуда и свима проповеда о том њеном дирљивом поступку. Којом побудом се она руководила? Пошто је приметила да је Христос сажалив према свима и дружељубив, нарочито сада, када је видела да је Он ушао у кућу губавога, а закон је налагао да се такав сматра нечистим и одлученим од друштва, она је закључила да ће Он, као и Симонову губу, исцелити и њену душевну болест. И ето, док је Он увече седео за трпезом, она је излива на Његову главу миро, вредно око три стотине динара, то јест шездесет асарија, десет пенеза и три сребреника. Ученици су је спречавали, посебно Јуда Искариотски, но Христос је стао у њену заштиту да они не би прекинули њену добру намеру. При томе је споменуо и свој погреб, и тако одвраћао Јуду од издајства и удостојио жену части тиме што ће се свуда по целом свету проповедати о њеном добром делу.

Морамо нагласити да се, по некима, иста ова жена подразумева код свих јеванђелиста. Али то није тачно. Тројица, каже свети Златоусти (у Беседи 13 на Матеја),

говоре о истој, и називају је блудницом, а код Јована је потпуно друга, и то хвале достојна Марија, Лазарева сестра, коју је одликовао частан живот, и коју Христос, да је била блудница, не би волео. Од њих је ова последња Марија, шест дана пре Пасхе, у својој кући, у Витанији, док је Он увече седео за трпезом, извршила помазање тако што је излила миро на пречисте ноге и обрисала их својом косом, и тиме показала да га изузетно поштује. Она је принела миро Христу као Богу, јер је добро знала (Исл. 30; Пост. 28 и 35) да је уље приношено Богу и у жртвама, да су миром помазивани и свештеници, да је и Јаков прелио уљем камен посвећен Богу. Она је то, очигледно, принела ради благодарности Учитељу, као Богу, за оживљење свога брата. Зато јој се и не обећава награда. Ту се и гунђање чује једино Јуде, као лакомог човека. Свети Матеј и Марко казују да је друга жена, и то блудница, два дана пре Пасхе, када је Христос још боравио у тој истој Витанији, у кући Симона губавога, увече, док је седео за трпезом излила то скупоцено миро на Његову главу. Због тога своје негодовање према блудници исказују и ученици, који су изврсно знали с каквим усрђем је то учињено да би се добила Христова милост. Њој је и награда одређена у томе што ће то добро дело бити прослављано свуда по свету. Према томе, неки разумеју једну, Златоусти, пак, по овоме, две жене. Има и оних који признају чак три: две горе поменуте, у самом приближавању Христових страдања, а осим ових и трећу, тачније речено прву, која је то приредила негде око половине јеванђелске проповеди. Она је била и блудница, и грешница, и излила је миро на Христове ноге, али не у кући губавога, него фарисеја Симона и без присуства непознатих. Тада се једино сам фарисеј саблазнио. Као награду Спаситељ јој је дао отпуштење грехова. Управо о њој свети Лука казује око средине свог Јеванђеља (7,36-50), као што је речено. Непосредно после казивања о тој блудници, он наставља

говор на следећи начин: И би послје тога, и он прохођаше по градовима и по селима проповиједајући и благовијестећи Царство Божије (Лк 8,1), из чега јасно произилази да то није било за време страдања. Према томе, судећи по времену, и по месту, и по личностима, и по кућама, напоскон, по самом начину миропомазања, изгледа, да су то биле три жене: две блуднице, а трећа је Лазарева сестра Марија, коју је одликовао свети живот. И једна кућа је кућа фарисеја Симона, друга је губавог Симона у Витанији, и трећа је кућа она у којој су живеле Марија и Марта, Лазареве сестре, у истој тој Витанији, а из овога се мора закључити да су Христу биле приређене и две трпезе, и обе у Витанији. Једна је учињена шест дана пре Пасхе у Лазаревом дому, у којој је с Њим учествовао и Лазар, о чему син грома говори овако: А Исус на шест дана прије Пасхе дође у Витанију, гдје бјеше Лазар који умрије, кога он подиже из мртвих. Ондје му пак зготовише вечеру, и Марта служаше, а Лазар бјеше један од оних што сјеђаху са њим за трпезом. А Марија, узевши литру правога нардова скуппоцјенога мириса, помаза ноге Исусове, и обриса косом својом ноге његове (Јн. 12,13).

Друга вечера била је приређена Њему два дана пре Пасхе, када се Христос још налазио у Витанији, у кући Симона губавога, када му је и блудница пришла да излије скуппоцено миро: тако казује свети Матеј и преноси Христове речи ученицима: Знате да ће за два дана бити Пасха, и убрзо након овога наставља: А кад Исус бјеше у Витанији у кући Симона губавога, приступи му жена са алавастровом посудом мириса скуппоцјенога, и изли на главу његову када сјеђаше за трпезом (Мт. 26,2 и 6-7). С њим је сагласан и Марко, који говори: Бијаху још два дана до празника Пасхе и бесквасних хљебова... И кад он бијаше у Витанији у кући Симона губавога и сјеђаше за трпезом, дође жена (Мк.14,1,3) итд. Заступници тврдње да четворица јеванђелиста говоре о једној те истој жени која

је помазала Господа миром, да су Симон фарисеј и Симон губави, кога неки сматрају чак оцем Лазара и његових сестара Марије и Марте, једна те иста личност, да се ради о једној те истој вечери, једној те истој његовој кући, у Витанији, где је наводно била и велика горња одаја, застрта и припремљена и где је била Тајна вечера – мисле погрешно. Те две вечере биле су припремљене Христу изван Јерусалима, у Витанији, шест и два дана, како је речено, пре законом одређене Пасхе, а и жене су принеле Христу миро на различит начин. А Тајна вечера и велика горња одаја биле су припремљене у самом граду Јерусалиму један дан пре законом одређене Пасхе и Христових страдања, по мишљењу једних, у кући непознатог човека, а по мишљењу других у кући Његовог ученика и напрсника Јована, на светом Сиону, у којој су се и ученици скривали због страха од Јудејаца, у којој је Тома после Васкрсења метнуо свој прст у ране од клинова и своју руку у Христова ребра, у којој је, на Педесетницу, Свети Дух сишао на апостоле, и у којој су учињена разна друга скривена и тајанствена дела.

Имајући ово у виду, нама се чини да више одговара истини Златоустово мишљење, по коме се ту говори о две жене: једној, о којој тројица јеванђелиста говоре да је, као блудница и грешница, излила миро на Христову главу, и другој, код Јована, Марији, Лазаревој сестри, која је принела миро и излила га, и то на Христове божанске ноге. Једна ствар је, такође, вечера у Витанији, а сасвим друга – Тајна вечера. То је јасно чак из тога што Спаситељ, после казивања о тој блудници, шаље ученике у град да припреме Пасху. Идите у град томе и томе, и кажите му: ... код тебе ћу да учиним Пасху са ученицима својим (Мт. 26,18). И још: И сретће вас човјек који носи крчаг воде... и он ће вам показати готову велику горњу одају, застрту и припремљену: ондје нам зготовите (Мк. 14,13-16; Лк. 22,8-13), очито, предстојећу законску Пасху, коју је, дошавши, и

учинио с ученицима, како говори божанствени Златоусти. Затим, за време вечере, тј. Тајне вечере, након божанственог прања ногу ученицима, Христос поново седа за трпезу, предаје и нашу Пасху на истом том столу, како додаје златоречиви Јован. И то је тачно. А дивни Јован, као и Марко, божанствени јеванђелисти, означили су и квалитет мира тако што су га назвали чистим и скупоценим. Мисле да “пистикон” тј. верно, значи право, неразблажено и испитане чистоте, а можда је то и назив најбољег и првокласног мира. Марко додаје да је жена од усрђа чак разбила и суд, за који каже да је од алавастра, зато што је грло тог суда било преуско. Тај стаклени суд, како говори свети Епифаније, није имао ручке, и назива се викион. Мирово је било састављено од многих материја, а углавном од смирне миомирисног цвета кинамона, мирисног корена, миомирисног исопа и уља.

Духовним миром помазани, Христе Боже, ослободи нас од страсти које наваљују на нас, и помилуј нас, јер један је свети и човекољубац. Амин.

voanerges.rs/index.php/sv-dn-vn-ci-nj/r-sudiv-nj-i-s-zrcnj/6221-sin-s-r-u-v-li-u-sr-du